

1 Bestaat er in deze lidstaat een wettelijk huwelijksvermogensstelsel? Wat houdt het in?

Het Finse huwelijksvermogensstelsel is gebaseerd op het concept van uitgestelde gemeenschap van goederen. Dat houdt in dat eigendom tijdens het huwelijk persoonlijk is, maar dat alle eigendom bij ontbinding van het huwelijk gelijk wordt verdeeld over de echtgenoten.

Een huwelijk aangaan heeft geen gevolgen voor het eigendom van goederen van de echtgenoten. Volgens de Finse Huwelijkswet (*Avoliittolaki* 234/1929) blijft eigendom dat vóór het huwelijk aan een echtgenoot toebehoort, ook tijdens het huwelijk zijn of haar eigendom. Ook eigendom dat een echtgenoot tijdens het huwelijk verkrijgt of als erfenis of schenking ontvangt, blijft zijn of haar eigendom. Naast eigendom zijn ook schulden gescheiden. Met andere woorden, iedere echtgenoot is persoonlijk aansprakelijk voor alle schulden die hij of zij vóór of tijdens het huwelijk maakt. De beide echtgenoten zijn echter gezamenlijk aansprakelijk voor schulden die een echtgenoot maakt in verband met het onderhoud van het gezin.

Op grond van het Finse huwelijksvermogensstelsel heeft iedere echtgenoot een huwelijksrecht op het eigendom van de andere echtgenoot. Dit houdt in dat iedere echtgenoot, of de weduwe/weduwnaar en de erfgenamen van de overleden echtgenoot, recht heeft op de helft van het nettovermogen van de echtgenoten wanneer het huwelijksvermogen na ontbinding van het huwelijk wordt verdeeld. Het huwelijksrecht heeft betrekking op alle eigendom, ongeacht de manier en het moment waarop de echtgenoten het vóór het huwelijk hebben verkregen of ontvangen. Echtgenoten kunnen er echter middels huwelijksvoorwaarden voor kiezen het huwelijksrecht in hun huwelijk niet toe te passen. Daarnaast valt ook eigendom dat een echtgenoot heeft ontvangen op grond van een schenkingsakte, een testament of een begunstigingsclausule waarin staat dat de toekomstige echtgenoot van de ontvanger geen huwelijksrecht heeft, niet binnen het toepassingsgebied van het huwelijksrecht.

2 Hoe kunnen echtgenoten hun huwelijksvermogensstelsel regelen? Wat zijn de formele vereisten in dit geval?

De echtgenoten kunnen vóór of tijdens het huwelijk huwelijksvoorwaarden opstellen. Deze huwelijksvoorwaarden hebben gevolgen voor de verdeling van het huwelijksvermogen. De echtgenoten kunnen bijvoorbeeld afspreken dat een echtgenoot geen huwelijksrecht heeft op eigendom van de andere echtgenoot, maar dat iedere echtgenoot zijn of haar eigen eigendom behoudt. Ook kunnen zij afspreken dat bepaalde eigendommen worden uitgesloten van de verdeling van het huwelijksvermogen.

De huwelijksvoorwaarden moeten schriftelijk worden opgesteld, worden voorzien van de datum en worden ondertekend. Daarnaast zijn er twee onafhankelijke getuigen nodig. De huwelijksvoorwaarden worden van kracht wanneer deze door het lokale bureau van de burgerlijke stand (*maistraatti*) – of, sinds begin 2020, door het Agentschap voor diensten in verband met digitale en bevolkingsgegevens (*Digi- ja väestötietovirasto*) – zijn geregistreerd.

3 Zijn er beperkingen op de vrijheid om een huwelijksvermogensstelsel te regelen?

In de Huwelijkswet staan bepaalde beperkingen ten aanzien van het beheer van activa zoals de gezamenlijke woning of huishoudelijke roerende goederen. Een echtgenoot mag voor gebruik als gezamenlijke woning van de echtgenoten bestemde onroerende goederen niet zonder schriftelijke toestemming van de andere echtgenoot verkopen. Ook mag een echtgenoot een huurovereenkomst of andere rechten op bezit van een voor gebruik als gezamenlijke woning van de echtgenoten bestemd appartement niet zonder toestemming van de andere echtgenoot opzeggen of verkopen. Datzelfde geldt voor roerende goederen die onderdeel zijn van de gezamenlijke, door beide echtgenoten gebruikte huishoudelijke goederen, voor noodzakelijke hulpmiddelen die de andere echtgenoot gebruikt, en voor roerende goederen die bestemd zijn voor persoonlijk gebruik door de andere echtgenoot of de kinderen.

De verdeling van het huwelijksvermogen kan worden aangepast als deze anders zou leiden tot een onredelijke uitkomst of een oneerlijk financieel voordeel voor de andere echtgenoot. Dat houdt in dat er per geval op basis van redelijke overwegingen kan worden afgeweken van de regels die anders van toepassing zouden zijn op de verdeling van het huwelijksvermogen. Bij de overweging om de verdeling van het huwelijksvermogen aan te passen moet in het bijzonder aandacht worden besteed aan de duur van het huwelijk, de activiteiten van de echtgenoten ten behoeve van het gezamenlijke huishouden en voor het verzamelen en het behoud van het eigendom, alsook aan andere vergelijkbare feiten in verband met de financiën van de echtgenoten.

Wanneer de verdeling van het huwelijksvermogen wordt aangepast, kan er worden besloten dat een echtgenoot geen eigendom van de andere echtgenoot ontvangt op basis van het huwelijksrecht of dat dit recht wordt beperkt, dat bepaalde eigendommen bij de verdeling van het huwelijksvermogen geheel of gedeeltelijk van het huwelijksrecht worden uitgesloten of dat alle middels huwelijksvoorwaarden van het huwelijksrecht van de andere echtgenoot uitgesloten eigendom of een deel daarvan bij de verdeling wordt geacht geheel of gedeeltelijk onder het huwelijksrecht van de andere echtgenoot te vallen.

4 Wat zijn de rechtsgevolgen van een echtscheiding, een scheiding van tafel en bed of een nietigverklaring van het huwelijk voor het huwelijksvermogen?

Wanneer een echtscheidingsprocedure loopt of het huwelijk is ontbonden, moet het huwelijksvermogen worden verdeeld, als een echtgenoot of een erfgenaam van de overleden echtgenoot daarom verzoekt. Bij die verdeling van het huwelijksvermogen wordt het huwelijksrecht gerealiseerd door het bedrag te bepalen dat de echtgenoot met het grotere nettovermogen aan de andere echtgenoot moet afstaan. Als geen van beide echtgenoten een huwelijksrecht heeft op het eigendom van de andere echtgenoot, moet het eigendom van de echtgenoten niet worden verdeeld, maar gescheiden. Hebben de echtgenoten gezamenlijke bezittingen, dan moeten deze op verzoek worden verdeeld wanneer het huwelijksvermogen wordt verdeeld of de eigendommen van de echtgenoten worden gescheiden.

Daarnaast kan het huwelijksvermogen ook worden verdeeld als er een buitenlands vonnis over scheiding is afgegeven voor echtgenoten van wie het huwelijksvermogensstelsel onder de Finse wetgeving valt. De verdeling kan echter niet worden uitgevoerd als de echtgenoten na het vonnis over scheiding samen blijven wonen.

5 Wat zijn de gevolgen van het overlijden van een van de echtgenoten voor het huwelijksvermogensstelsel?

In beginsel worden dezelfde regels gevolgd wanneer het huwelijk wordt ontbonden vanwege de dood van een van de echtgenoten.

Als de overleden echtgenoot directe erfgenamen (kinderen of hun nakomelingen) heeft, kunnen de weduwe/weduwnaar en de erfgenamen van de overledene verzoeken om verdeling van het huwelijksvermogen. Bij die verdeling van het huwelijksvermogen is de belangrijkste regel dat alle eigendom gelijkmatig wordt verdeeld. De helft van het eigendom gaat naar de overlevende echtgenoot en de andere helft wordt verdeeld onder de erfgenamen. Als de weduwe/weduwnaar echter meer bezittingen heeft dan de overleden echtgenoot, heeft hij of zij het recht al zijn of haar eigendommen te behouden.

Als een huwelijk wordt ontbonden vanwege de dood van een echtgenoot, maar de overleden echtgenoot heeft geen directe erfgenamen, dan erft de weduwe /weduwnaar alle eigendommen van de overleden echtgenoot, tenzij de overleden echtgenoot in zijn of haar testament anders heeft bepaald. Het huwelijksvermogen wordt in dat geval niet verdeeld in het eigendom van de als eerste overleden echtgenoot en dat van de overlevende echtgenoot. De

algemene regel is dat het door de laatst overgebleven echtgenoot achtergelaten eigendom pas na de dood van beide echtgenoten gelijkmatig over de erfgenamen van beide echtgenoten moet worden verdeeld. De weduwe/weduwnaar kan niet nalaten wat op grond van die regel op de erfgenamen van de als eerste overleden echtgenoot overgaat.

Tenzij de erfgenamen de verdeling van de boedel eisen of deze vereist is op grond van het testament van de overleden echtgenoot, kan de overlevende echtgenoot de onverdeelde boedel van de overleden echtgenoot in zijn of haar bezit houden. De overlevende echtgenoot heeft echter het recht om het eigendom van het gezamenlijke huis van de echtgenoten en alle gemeenschappelijke huishoudelijke roerende goederen onverdeeld te behouden, mits hij of zij geen ander huis bezit dat geschikt is als woning.

6 Welke instantie is bevoegd om te beslissen in een zaak betreffende een huwelijksvermogensstelsel?

In Finland openen de autoriteiten op eigen initiatief geen procedures in verband met huwelijksvermogen. Als de echtgenoten geen overeenstemming bereiken over de verdeling, stelt de districtsrechtbank (*käräjäoikeus*) op verzoek een executeur aan om het huwelijksvermogen te verdelen.

7 Wat zijn de gevolgen van het huwelijksvermogensstelsel voor de rechtsbetrekkingen tussen een echtgenoot en een derde?

In de regel beperkt een huwelijk het recht van een echtgenoot om overeenkomsten te sluiten niet, en tijdens het huwelijk heeft iedere echtgenoot het recht beslissingen over zijn of haar eigen eigendom te nemen zonder toestemming van de andere echtgenoot.

Daarnaast is een echtgenoot op grond van de wetgeving niet rechtstreeks aansprakelijk voor een door de andere echtgenoot gemaakte schuld. De echtgenoten zijn echter gezamenlijk aansprakelijk voor door een van hen aangegane schulden ten behoeve van het onderhoud van het gezin, evenals voor de betaling van de huur voor een gezamenlijk appartement van de echtgenoten. De echtgenoten kunnen een huurovereenkomst voor hun gezamenlijke appartement uitsluitend samen beëindigen, ook als de overeenkomst door slechts een van de echtgenoten is getekend.

De rechten van schuldeisers worden in de Huwelijkswet beschermd, zodat een echtgenoot bij de verdeling van het huwelijksvermogen niet op voor de schuldeisers bindende wijze van zijn of haar rechten kan afzien. Als een echtgenoot bij de verdeling van het huwelijksvermogen eigendom met een aanzienlijk hogere waarde dan hij of zij had moeten overdragen, aan de andere echtgenoot of diens erfgenamen heeft overgedragen, kan het betreffende verdeelde vermogen worden teruggevorderd en in de failliete boedel worden gestort.

8 Korte beschrijving van de procedure voor de verdeling, met inbegrip van de vereffening, van het huwelijksvermogen in deze lidstaat.

In Finland openen de autoriteiten op eigen initiatief geen procedures in verband met huwelijksvermogen. Wanneer een echtscheidingsprocedure loopt of het huwelijk is ontbonden, moet het huwelijksvermogen worden verdeeld, als een echtgenoot of een erfgenaam van de overleden echtgenoot daarom verzoekt. Als geen van beide echtgenoten een huwelijksrecht heeft op het eigendom van de andere echtgenoot, moet het eigendom van de echtgenoten niet worden verdeeld, maar gescheiden.

Bij verdeling van het huwelijksvermogen vanwege echtscheiding is de belangrijkste regel dat alle eigendom gelijkelijk moet worden verdeeld, tenzij de echtgenoten huwelijkse voorwaarden hebben opgesteld. De verdeling van het huwelijksvermogen kan ook worden aangepast als deze anders tot een onredelijke uitkomst zou leiden. Het gezamenlijke eigendom van de echtgenoten moet, bij verdeling of scheiding van het eigendom, op verzoek ook worden verdeeld.

Als een huwelijk wordt ontbonden vanwege de dood van een echtgenoot en de overleden echtgenoot directe erfgenamen (kinderen of hun nakomelingen) heeft, kunnen de weduwe/weduwnaar en de erfgenamen van de overledene verzoeken om verdeling van het huwelijksvermogen. Bij die verdeling is de belangrijkste regel dat alle eigendom gelijkmatig wordt verdeeld. De helft van het eigendom gaat naar de overlevende echtgenoot en de andere helft wordt verdeeld onder de erfgenamen. Als de overlevende echtgenoot echter meer bezittingen heeft dan de overleden echtgenoot, heeft de overlevende echtgenoot altijd het recht al zijn of haar eigendommen te behouden. Als een huwelijk wordt ontbonden vanwege de dood van een echtgenoot, maar de overleden echtgenoot heeft geen directe erfgenamen, dan erft de overlevende echtgenoot alle eigendommen van de overleden echtgenoot, tenzij de overleden echtgenoot in zijn of haar testament anders heeft bepaald. De algemene regel is dat het door de laatst overgebleven echtgenoot achtergelaten eigendom pas na de dood van beide echtgenoten gelijkmatig onder de erfgenamen van beide echtgenoten moet worden verdeeld.

De partijen kunnen de verdeling zelf uitvoeren middels wederzijdse overeenstemming (verdeling middels overeenstemming). Als de partijen geen overeenstemming kunnen bereiken, wordt de verdeling op verzoek van een van de echtgenoten uitgevoerd door een door de rechtbank aangestelde executeur (verdeling via de rechtbank).

Wanneer de verdeling middels overeenstemming wordt uitgevoerd, moet deze worden vastgelegd in een document, dat van handtekening en datum moet zijn voorzien. Daarnaast zijn er twee onafhankelijke getuigen nodig. Als een executeur de verdeling uitvoert, moet deze in een door de executeur ondertekend document worden vastgelegd.

Het document kan ter registratie worden ingediend bij het lokale bureau van de burgerlijke stand (sinds begin 2020 het Agentschap voor diensten in verband met digitale en bevolkingsgegevens). De registratie van het verdelingsdocument beschermt beide echtgenoten tegen terugvordering door de schuldeisers van de andere echtgenoot. De geldigheid van de verdeling van de eigendommen tussen de partijen wordt er verder niet door beïnvloed.

9 Welke procedure en documenten of informatie zijn gewoonlijk vereist voor de registratie van onroerende goederen?

Het eigendom van een goed kan worden geregistreerd door registratie van eigendom aan te vragen. Deze registratie wordt in het openbare eigendoms- en hypotheekregister opgenomen. Wanneer het eigendom van een goed is geregistreerd, wordt de nieuwe eigenaar weergegeven op het eigendomscertificaat. Als een goed een andere eigenaar krijgt vanwege de verdeling of scheiding van eigendommen, moeten de originele overeenkomst tot verdeling of scheiding van het eigendom, een toelichting van de redenen voor de verdeling van het eigendom (bv. een kennisgeving van de districtsrechtbank dat er een echtscheidingsprocedure is ingesteld) en eventuele betalingsbewijzen van overdrachtsbelasting naar het kadaster van Finland (*Maanmittauslaitos*) worden gestuurd om registratie van eigendom aan te vragen.

De termijn voor de registratie van vanwege de ontbinding van het huwelijk verdeeld eigendom begint wanneer de verdeling kracht van gewijsde krijgt en duurt zes maanden.

Laatste update: 15/02/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.